

СХВАЛЕНО
протокол засідання педагогічної ради
КЗО «Спеціальна школа «ШАНС» ДОР»
29.08.2024 №1

ЗАТВЕРДЖУЮ:

В. о. директора КЗО «Спеціальна
школа «ШАНС» ДОР»
Крістіна ТОРОП

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
початкової та базової середньої освіти
комунального закладу освіти
«Спеціальна школа «ШАНС»
Дніпропетровської обласної ради»
на 2024 – 2025 навчальний рік

1. Загальні положення

КЗО «Спеціальна школа «ШАНС» ДОР» забезпечує здобуття загальної середньої освіти на двох рівнях освіти: початкова освіта – 1-4 класи; базова середня освіта – 5-10 класи.

Зміст початкової освіти визначається Державним стандартом початкової освіти. Зміст базової середньої освіти визначається Державним стандартом базової середньої освіти.

В школі здобувають освіту діти з порушеннями інтелектуального розвитку віком від 7 років.

80% учнів – це діти з неповних та соціально незахищених сімей, діти з девіантною поведінкою.

Заклад працює в режимі 5 денного робочого тижня. Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 23.07.2024 № 841 «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні» 2024/2025 навчальний рік триває з 02.09.2024 р. по 30.06.2025 р.

Структура навчального року:

I семестр – 02.09.2024-29.12.2024

II семестр – 13.01.2024-30.05.2024

Канікули:

осінні – 28.10.2024-03.10.2024

зимові – 30.12.2024-12.01.2025

весняні – 24.03.2025-30.03.2025

літні – 02.06.2024 - 31.08.2025

2024-2025 навчальний рік розпочинається у змішаній формі організації освітнього процесу (рішення педагогічної ради, протокол № 1 від 29.08.2023 р., відповідно до листа МОН України № 1/15281-24 від 23.08.2024).

Організація освітнього процесу в КЗО «Спеціальна школа «ШАНС» ДОР» у 2024/2025 навчальному році здійснюється відповідно до Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», в рамках нормативно-правового забезпечення Нової української школи, Положення про спеціальну школу, Державного стандарту початкової освіти, Державного стандарту загальної середньої освіти, Державний стандарт базової та повної загальної середньої освіти, Освітньої програми закладу, Стратегії розвитку закладу, Статуту закладу, сучасних досягнень спеціальної педагогіки та психології щодо навчально-пізнавальних можливостей дітей з порушеннями інтелектуального розвитку, листа МОН України № 1/15281-24 від 23.08.2024) «Про організацію 2024/2025 навчального року в закладах загальної середньої освіти», Постанови КМУ від 23.07.2024 № 841 «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні» та інших актів, що регулюють забезпечення освітнього процесу в спеціальних закладах загальної середньої освіти для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку.

Освітня програма закладу є наскрізною, розроблена для декількох рівнів освіти (відповідно до рішення педагогічної ради № 1 від 29.08.2024 р.). Вона розроблена на основі типових освітніх програм, відповідно до ч. 3 ст. 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту». У 2024-2025 навчальному році продовжується впровадження Державного стандарту загальної середньої освіти,

який є логічним продовженням Державного стандарту початкової освіти відповідно до реформи базової середньої освіти «Нова українська школа».

Освітній процес в закладі проводиться тільки державною мовою.

Провідним підходом до навчання та виховання учнів закладу, з урахуванням концепції Нової української школи, є **компетентнісний підхід**, спрямований на оновлення змісту освіти, заснованого на формуванні необхідних життєвих компетентностей здобувачів освіти. Педагоги закладу систематично працюють над розвитком ключових, предметних та життєвих компетентностей здобувачів освіти.

Освітня програма передбачає:

формування основ соціальної адаптації та життєвої компетентності дитини; виховання елементів природодоцільного світогляду, розвиток позитивного емоційно-ціннісного ставлення до довкілля;

утвердження емоційно-ціннісного ставлення до практичної та духовної діяльності людини, розвиток потреби в реалізації власних творчих здібностей.

реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через навчальні предмети.

Вона охоплює інваріантну складову, сформовану на державному рівні, та варіативну складову, якою передбачені додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, факультативні, індивідуальні та групові заняття.

Повноцінність базової загальної середньої освіти забезпечується через реалізацію інваріантної та варіативної частин навчального плану.

Години корекційно-розвиткових занять навчального плану не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження здобувачів освіти.

Освітня програма визначає:

загальний обсяг навчального навантаження, який поданий в рамках робочого навчального плану, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, тощо, логічної послідовності їх вивчення, які подані в рамках навчальних планів за двома рівнями освіти (для дітей з порушеннями інтелектуальними розвитку легкого та помірного ступенів);

результати навчання й орієнтовний зміст навчання;

форми організації освітнього процесу;

опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;

алгоритм організації індивідуальної форми навчання (педагогічний патронаж);

перелік модельних/адаптованих навчальних програм, корекційно-розвиткових програм, які використовуються в освітньому процесі закладу у 2024-2025 навчальному році;

перелік підручників, рекомендованих Міністерством освіти і науки України.

Зміст програми має потенціал для формування у школярів з інтелектуальними порушеннями таких ключових компетентностей:

володіння державною мовою, що передбачає елементарні уміння та навички (в межах мовленнєвих можливостей) усно і письмово висловлювати свої думки, усвідомлення ролі мови для спілкування та культурного самовираження;

можливість **спілкуватися рідною мовою** (в межах пізнавальних можливостей), що передбачає використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади;

математична компетентність, що передбачає застосування (в межах пізнавальних можливостей) математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

компетентності у галузі природничих наук, що передбачають формування пізнавального досвіду, прагнення самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

соціально-трудої компетентності, що передбачає формування трудових умінь та навичок, що забезпечують подальшу здатність до успішного опанування основ професійно-трудої діяльності, набуття навичок практичної життєдіяльності;

екологічна компетентність, що передбачає сформованість уявлень щодо екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання та збереження природних ресурсів;

інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування елементарними основами цифрової грамотності для розвитку і спілкування, можливість безпечного використання інформаційно-комунікаційних засобів у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

навчання впродовж життя, що передбачає опанування життєво необхідними базовими умінями і навичками, що сприятимуть подальшій соціальної адаптації та інтеграції в суспільство;

громадянські та соціальні компетентності, що передбачає уміння діяти (в межах своїх можливостей) в життєвих ситуаціях, ідентифікувати себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я та здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості, формування навичок культури поведінки в соціумі;

основи фінансової грамотності, що передбачає формування уявлень про грошові одиниці, необхідні для здійснення та організації побутової життєдіяльності, залучення до сфери соціально-побутової та елементарної економічної діяльності.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння: спілкуватися, взаємодіяти та співпрацювати з дорослим та однолітками, сприймати інструкції та навчальні завдання, керувати емоціями, регулювати власну поведінку.

Враховуючи інтегрований характер компетентності, у процесі реалізації освітньої програми використовуються внутрішньопредметні і міжпредметні зв'язки, які сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації.

Освітня програма включає обов'язкові години на корекційно-розвиткові заняття, зміст яких зумовлений особливостями психофізичного розвитку

здобувачів освіти з порушеннями інтелектуального розвитку і реалізується через курси: «Соціально-побутове орієнтування», «Розвиток мовлення», «Лікувальна фізкультура», «Ритміка».

Корекційно-розвиткові заняття, курси за вибором, факультативні, індивідуальні та групові заняття проводять вчителі-дефектологи, вчителі-логопеди, вчителі фізичної культури, вчителі музичного мистецтва.

Предмети та курси за вибором визначені у межах гранично допустимого навчального навантаження з урахуванням інтересів і потреб здобувачів освіти, а також рівня навчально-методичного забезпечення закладу.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів із порушеннями інтелектуального розвитку здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного учня у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Упродовж навчання в початковій школі учні навчаються способам самоконтролю, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення учнів у 1-4 класах підлягають вербальному, формувальному оцінюванню.

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо коригування програми та методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень учнів із конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Оцінювання навчальних досягнень учнів відбувається відповідно до:

- Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів початкових класів з порушеннями інтелектуального розвитку (авт.. Чеботарьова О. В. та інші, 2020)
- Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів 5-10 класів з порушеннями інтелектуального розвитку (авт.. Чеботарьова О. В. та інші, 2019)

Відповідно до рекомендацій Міністерства освіти і науки України, у рамках академічної свободи педагогічні працівники закладу здійснюють вибір форм, змісту та способу оцінювання залежно від дидактичної мети (наказ МОН № 1317 від 07.12.2021 «Про затвердження типової освітньої програми для 5-10 (11) класів спеціальних закладів середньої освіти для осіб з особливими освітніми потребами»).

Програмові компетенції для учнів з порушенням інтелектуального розвитку помірного ступеня відокремлено під спеціальним позначенням - *. Зміст навчання

добирається індивідуально, відповідно до пізнавальних можливостей здобувача освіти.

2. Загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовна тривалість та можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, а також логічна послідовність їхнього вивчення

У 2024-2025 навчальному році навчальні плани для школи початкової та базової середньої освіти складено згідно з:

1-4 класи – наказ Міністерства освіти і науки України від 19.09.2022 р. № 836 «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 та 3-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для осіб із порушеннями інтелектуального розвитку та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України»;

5-7 класи – наказ Міністерства освіти і науки України від 07.12.2021 р. № 1317 «Про затвердження типової освітньої програми для 5-10(11) класів спеціальних закладів середньої освіти для осіб з особливими освітніми потребами»;

8-10 класи – наказ Міністерства освіти і науки України від 12.06.2018 № 627 «Про затвердження типової освітньої програми спеціальних закладів загальної середньої освіти II ступеня для дітей з особливими освітніми потребами» (зі змінами, накази Міністерства освіти і науки України від 26.07.2018 № 815, від 20.06.2019 № 808).

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані закладу на 2024-2025 навчальний рік (додатки 1,2,3).

Навчальний план обов'язково включає години корекційно-розвиткових занять, зміст яких зумовлений особливостями психофізичного розвитку здобувачів освіти і реалізується через курси: «Соціально-побутове орієнтування», «Розвиток мовлення», «Ритміка».

Предмети та курси за вибором визначено у межах гранично допустимого навчального навантаження з урахуванням інтересів та потреб здобувачів освіти, а також рівня навчально-методичного та кадрового забезпечення спеціальної школи «ШАНС».

Варіативна складова навчального плану використовується на підсилення предметів інваріантної складової.

Години з фізичної культури враховано при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру відповідного рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальний план передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через навчальні предмети. Вони містять інваріантну складову, сформовану на державному рівні.

1-4 КЛАСИ

Державний стандарт початкової освіти складається з дев'яти освітніх галузей: «Мовно-літературна», «Природнича», «Технологічна»,

«Інформатична», «Соціальна і здоров'язбережувальна», «Громадянська та історична», «Мистецька», «Фізкультурна».

Освітня галузь «Мовно-літературна» реалізується через навчальні предмети: «Українська мова», «Літературне читання».

Освітня галузь «Математична» реалізується через навчальний предмет «Математика».

Освітні галузі «Природнича», «Соціальна і здоров'язбережувальна», «Громадянська та історична» реалізуються через навчальний предмет «Я досліджую світ».

Освітні галузі «Технологічна», «Інформатична» реалізуються через навчальний предмет «Трудове навчання».

Освітня галузь «Мистецька» реалізується через навчальні предмети «Образотворче мистецтво» та «Музичне мистецтво».

Освітня галузь «Фізкультурна» реалізується через навчальний предмет «Фізична культура».

5-7 КЛАСИ

Державний стандарт загальної середньої освіти складається з дев'яти освітніх галузей: «Мовно-літературна», «Математична», «Природнича», «Соціальна і здоров'язбережувальна», «Громадянська та історична», «Технологічна», «Мистецька», «Інформатична», «Фізична культура».

Освітня галузь «Мовно-літературна» реалізується через навчальні предмети: «Українська мова», «Українська література».

Освітня галузь «Математична» реалізується через навчальний предмет «Математика».

Освітня галузь «Природнича» реалізується через навчальний предмет «Пізнаємо природу».

Освітня галузь «Соціальна і здоров'язбережувальна» реалізується через інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут».

Освітня галузь «Громадянська та історична» реалізується через навчальний предмет «Вступ до історії України та громадянської освіти».

Освітня галузь «Технологічна» реалізується через навчальний предмет: «Технології (трудове навчання)».

Освітня галузь «Мистецька» реалізується через інтегрований курс «Мистецтво», що складається з окремих навчальних предметів: «Образотворче мистецтво» та «Музичне мистецтво».

Освітня галузь «Інформатична» реалізується через навчальний предмет: «Інформатика».

Освітня галузь «Фізична культура» реалізується через навчальний предмет «Фізична культура».

Навчальний план закладу включає години корекційно-розвиткових занять, зміст яких реалізується через курси: «Соціально-побутове орієнтування», «Розвиток мовлення», «Ритміка».

8-10 КЛАСИ

Державний стандарт базової та повної загальної середньої освіти складається з семи освітніх галузей: «Мови і літератури», «Математика»,

«Природознавство», «Суспільствознавство», «Мистецтво», «Технології», «Основи здоров'я і фізична культура».

Освітня галузь «Мови і літератури» в навчальному плані реалізується через навчальні предмети «Українська мова» та «Українська література».

Освітня галузь «Математика» реалізується через навчальний предмет «Математика».

Освітня галузь «Природознавство» реалізується через навчальні предмети «Природознавство», «Географія» та «Фізика і хімія в побуті».

Освітня галузь «Суспільствознавство» реалізується через навчальні предмети «Історія України», «Я у Світі».

Освітня галузь «Мистецтво» реалізується через навчальні предмети «Образотворче мистецтво», «Музичне мистецтво».

Освітня галузь «Технології» реалізується через навчальні предмети «Трудове навчання», «Інформатика».

Освітня галузь «Фізична культура» реалізується через навчальні предмети «Основи здоров'я» та «Фізична культура». Фізичний розвиток учнів забезпечується шляхом проведення уроків фізичної культури, занять з ритміки, лікувальної фізичної культури.

3. Результати навчання й орієнтовний зміст навчання

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті початкової загальної освіти, Державному стандарту загальної середньої освіти, Державному стандарту базової та повної загальної середньої освіти визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання впливають на формування ключових компетентностей здобувачів освіти.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною мовою	Уміння: (самостійно або за допомогою) ставити запитання та розпізнавати проблему; робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати та перетворювати тексти задач письмово, грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень, поповнювати свій активний та пасивний словниковий запас. Ставлення: розуміння чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем.
2	Математична компетентність	Уміння: (самостійно або за допомогою) оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними

		<p>об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати та досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язання математичних задач, зокрема таких, що моделюють реальні життєві ситуації.</p>
3	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: (самостійно або за допомогою) розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища та процеси; користуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови наук, техніки та технологій, усвідомлення ролі наукових ідей у сучасних інформаційних технологіях.</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу.</p>
4	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: (самостійно та за допомогою) структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язання математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів.</p>
5	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: (самостійно та за допомогою) визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи</p>

		<p>діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії.</p>
6	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: (самостійно та за допомогою) вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії практичності, ефективності з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди - це особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі).</p>
7	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: (самостійно та за допомогою) висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за</p>

		спільну справу; повага до прав людини. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту.
8	Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: (самостійно та за допомогою) висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог (в тому числі за допомогою української жестової мови, альтернативних засобів спілкування), національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування та взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва.
9	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: (самостійно та за допомогою) аналізувати та оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні та соціальні наслідки рішень. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне, бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя

Наскрізнi лiнii є соціально значимими над предметними темами, які допомагають формуванню у здобувачів освіти уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних життєвих ситуаціях.

Навчання з наскрізними лініями реалізується насамперед через:

Організацію навчального середовища – зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

Окремі предмети – виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів

при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою; предмети за вибором; роботу в проектах; позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в здобувачів освіти соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формування критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприяє формуванню відповідального громадянина, що розуміє принципи та механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія засвоюється переважно через колективну діяльність, яка поєднує окремі предмети між собою та розвиває у здобувачів освіти готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати у здобувачів освіти якомога більше позитивних емоцій, а її зміст - бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, наполегливості та чесності. Приклад вчителя є важливим у формуванні толерантного ставлення один до одного, незалежного від рівня навчальних досягнень та особливостей психофізичного розвитку.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення здобувача освіти як свідомого громадянина, здатного вести здоровий спосіб життя та формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку та охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів транспортних засобів).</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння здобувачами освіти практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Реалізується через розв'язування практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки</p>

	власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.
--	--

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення здобувачів освіти до різних видів навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

Починаючи з 2022-2023 н.р., в закладі впроваджуються модельні навчальні програми. Кожна з них містить очікувані результати, яких мають досягти учні, які навчатимуться за цією програмою; запропоновано певний зміст, на якому учні досягатимуть цих результатів; окреслено види діяльності, які може використати вчитель на уроках або поза ними, щоб допомогти учнями досягти визначених програмою результатів.

На основі модельних навчальних програм педагоги закладу розробляють початкові програми, що конкретизовані для потреб певного вчителя та його учнів.

4. Форми організації освітнього процесу

Формами організації освітнього процесу є різні типи уроку, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

5. Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).
- завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:
- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

6. Індивідуальна форма навчання (педагогічний патронаж)

Здобувачі освіти індивідуальної форми навчання (педагогічний патронаж) навчаються за навчальними планами для дітей з аутичними порушеннями тяжкого ступеня, інтелектуальними порушеннями помірного та тяжкого ступенів згідно з наказами МОН України № 814 від 26.07.2018 «Про затвердження типової

освітньої програми початкової освіти спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами» (додаток 16) (1-4 класи), № 1317 від 07.12.21 «Про затвердження типової освітньої програми для 5-10 (11) класів спеціальних закладів середньої освіти для осіб з особливими освітніми потребами» (додаток 16)(5-7 класи), № 627 від 12.06.2018 «Про затвердження типової освітньої програми спеціальних закладів загальної середньої освіти II ступеня для дітей з особливими освітніми потребами» (зі змінами, внесеними згідно з наказом МОН України № 808 від 10.06.2019) (таблиця 19.1) (8-10 класи).

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах закладу на 2024-2025 навчальний рік (додатки 4,5,6).

Розподіл навчальних годин за темами, розділами, вибір форм і методів навчання вчитель-дефектолог визначає самостійно, враховуючи пізнавальні здібності та можливості учнів з порушеннями інтелектуального розвитку, конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення корекційно-розвивальних завдань та орієнтовних очікуваних результатів, зазначених у програмі.

7. Перелік модельних/адапованих навчальних програм, які використовуються в освітньому процесі закладу у 2024-2025 навчальному році

Для осіб із порушеннями інтелектуального розвитку легкого ступеня 1-4 класів

Типова освітня програма для 1-2 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для осіб із порушеннями інтелектуального розвитку (розроблена під керівництвом Чеботарьової О. В.)
Типова освітня програма для 3-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для осіб із порушеннями інтелектуального розвитку (розроблена під керівництвом Чеботарьової О. В.)
Програма з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток мовлення» для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями (авт. Хайдарова О.С., Блеч Г.О.), 2018
Програма з корекційно-розвиткової роботи «Соціально-побутове орієнтування» для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями (авт. Ярмола Н.А.) 2018
Навчальні програми для підготовчого, 1-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей. Музичне мистецтво (Квітка Н.О., Левченко-Бутуханова Л.Й.), 2014
Навчальні програми для підготовчого, 1-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей. Фізична культура , 1-4 класи (Бобренко І.В.), 2014
Програма з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток психомоторики та сенсорних процесів» для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями. (Жук Т.Я., Трикоз С.В.), 2018

Програма з корекційно-розвиткової роботи «У світі ритмів» для 1-4 класів з спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями (автори: Левченко Л.Й., Гладченко І.В.), 2018

**Для осіб із порушеннями інтелектуального розвитку легкого ступеня
5-10 класів**

Українська мова	Модельна навчальна програма «Українська мова» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Пономаренко Н. В., Тороп К. С., Ярмола Н. А.), 2022
	Модельна навчальна програма «Українська мова» для 7-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Пономаренко Н.В., Тороп К.С., Анохіна О.А.), 2023
	Навчальні програми з української мови для 5-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями (авт. Кравець Н.П., Утвенко Н.С.), 2019
Українська література	Модельна навчальна програма «Українська література» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Пономаренко Н. В., Тороп К. С., Ляшенко В. В.), 2022
	Модельна навчальна програма «Українська література» для учнів 7-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Пономаренко Н. В., Тороп К. С., Ляшенко В. В.), 2024
	Навчальні програми з української літератури для 7-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями (авт. Кравець Н.П.), 2019
Математика	Модельна навчальна програма «Математика» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Прохоренко Л. І., Тороп К. С., Біневич І. В.), 2022
	Модельна навчальна програма «Математика» для 7-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Біневич І.В., Тороп К.С., Глухова С.В.), 2023
	Навчальна програма з математики для 8-10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушенням інтелектуального розвитку (укл. Королько Н.І., Троїцька В.В.), 2016
Природознавство	Модельна навчальна програма інтегрованого курсу «Пізнаємо природу» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального

	розвитку (авт. Василенко Н. А., Трикоз С. В., Калюкова Ж. С.), 2022
	Навчальні програми з природознавства для 8-9 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку (за ред. Блеч Г.О., Трикоз С.В.), 2016
Технології	Модельна навчальна програма «Технології (квітникарство)» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Скакодуб Т.С., Тороп К.С., Василенко Н. А.), 2022
	Модельна навчальна програма «Технології (квітникарство)» для учнів 7-11 спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Скакодуб Т.С., Тороп К.С., Калюкова Ж.С.), 2023
	Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушенням інтелектуального розвитку. Трудове навчання «Квітникарство», 8-10 класи. (авт. Чеботарьова О. В.), 2016
	Модельна навчальна програма «Технології (швейна справа)» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушенням інтелектуального розвитку (авт. Швець Н. М., Тороп К.С., Дорошенко Н. М.), 2022
	Модельна навчальна програма «Технології (швейна справа)» для учнів 7-11 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Швець Н. М., Тороп К. С., Дорошенко Н. М.), 2024
	Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку. Трудове навчання «Швейна справа», 8-10 класи. (авт. Остапенко Л.І., Алексеева С.І., Карнаухова Л.О.), 2016
	Модельна навчальна програма «Технології (слюсарна справа)» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушенням інтелектуального розвитку (авт. Тороп К. С., Біневич І. В.), 2022
	Модельна навчальна програма «Технології (столярна справа)» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушенням інтелектуального розвитку (авт. Тороп К. С., Біневич І.В., Проценко О. С.), 2022
	Модельна навчальна програма «Технології (столярна справа)» для учнів 7-11 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Біневич І. В., Тороп К. С., Проценко О. С.), 2024

	<p>Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку. Трудове навчання «Столярна справа», 8-10 класи. (авт. Гаврись С.В.), 2016</p>
	<p>Модельна навчальна програма «Технології (обслуговуюча праця)» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Дорошенко Н.М., Тороп К.С., Ярмола Н.А., Терещенко В., Швець Н.М.), 2022</p>
	<p>Модельна навчальна програма «Технології (обслуговуюча праця)» для учнів 7-11 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Дорошенко Н. М., Тороп К. С., Швець Н. М.), 2024</p>
	<p>Модельна навчальна програма «Технології (декоративно-ужиткове мистецтво)» для учнів 5-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Гаврюш В. О.), 2024</p>
	<p>Трудове навчання «Декоративно-ужиткове мистецтво». Навчальна програма для 5-9 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей (авт. Гаврюш В.О.), 2014</p>
	<p>Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушенням інтелектуального розвитку. Трудове навчання «Художня обробка деревини та металу», 6-7 класи. (авт. Шкільна Т.Б., Ясько В.О.), 2015</p>
Здоров'я, безпека та добробут	<p>Модельна навчальна програма інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Тороп К. С., Ярмола Н. А., Калюкова Ж. С.), 2022</p>
	<p>Модельна навчальна програма інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут» для 7-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Тороп К.С., Калюкова Ж.С., Скакодуб Т.С.), 2023</p>
Інформатика	<p>Модельна навчальна програма «Інформатика» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Трокай Т. М., Лапін А. В., Ляшенко В. В.), 2022</p>
	<p>Модельна навчальна програма «Інформатика» для 7-11 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із</p>

	<p>порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Трокай Т.М., Тороп К.С.), 2023</p> <p>Навчальна програма для 8-10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей. «Інформатика». (за ред. Кликової С.О.), 2015</p>
Мистецтво	<p>Модельна навчальна програма інтегрованого курсу «Мистецтво» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Тороп К.С., Лопатіна М.В., Прядка І. Є., Шпилєва Ю. І.), 2022</p>
	<p>Модельна навчальна програма інтегрованого курсу «Мистецтво» для 7-9 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Тороп К.С., Лопатіна М.В., Прядка І.Є., Шпилєва Ю.І.), 2023</p>
	<p>Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей (6-7 класи) Образотворче мистецтво (авт. Дмитрієва І. В.), 2015</p>
	<p>Навчальні програми для 5-8 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей. Музичне мистецтво (Квітка Н.О., Левченко-Бутуханова Л.Й.), 2014</p>
Історія	<p>Модельна навчальна програма «Вступ до історії України та громадянської освіти» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (Косенко Ю. М.), 2020</p>
	<p>Модельна навчальна програма «Історія України» для 7-9 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Тороп К. С., Василенко Б.В., Ляшенко В.В.), 2023</p>
	<p>Навчальні програми для 5-9 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей (6-7) класи з історії України (авт. Косенко Ю. М.), 2015</p>
Правознавство	<p>Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку. Основи правознавства, 10 клас (авт. Косенко Ю. М.), 2016</p>
Географія	<p>Модельна навчальна програма «Географія» для 7-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Бондаренко О.Ю., Тороп К. С.), 2023</p>

	Програма з географії для 6-9 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей (авт. Липа В.О., Одинченко Л.К.), 2009
Фізика і хімія у побуті	Модельна навчальна програма «Фізика і хімія в побуті» для 7-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Глухова С.В., Тороп К. С., Біневич І.В.), 2023
	Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей (8-10 клас) Фізика і хімія у побуті (укл. Татьянчикова І.В., Співак Л.А.), 2016
СПО	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Соціально-побутове орієнтування» для 5-9(10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з розумовою відсталістю (Остапенко Л. І., Тарновська Л. І.), 2016
Фізична культура	Модельна навчальна програма «Фізична культура» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Прибега О. М., Василенко Н. А., Лапін А. В., Різченко А. В.), 2022
	Модельна навчальна програма «Фізична культура» для 7-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт.: Прибега О.М., Василенко Н.А., Різченко А.В.), 2023
	Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх закладів для розумово відсталих дітей (8-10 класи) Фізична культура (Бобренко І. В.), 2016
Ритміка	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Ритміка» для 5-10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з інтелектуальними порушеннями (Редько Л. О., Безкоровайна Л. А., Гладченко І. В.), 2016
Основи здоров'я	Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей. Основи здоров'я (8-10 класи) (укл. Гладченко І.В.), 2016
Логопедія	«Логоритміка». Програма з корекційно-розвиткової роботи для спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями мовлення. (Куравська Л.С.), 2019
	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток мовлення для 5-11 класів спеціальних закладів освіти для дітей з особливими освітніми потребами». (Чекрижова Ю.В., Сосніч Ю.С., Василенко Н.А.), 2022

Для осіб із порушеннями інтелектуального розвитку помірною та тяжкою ступенів для 1-4 класів

1	Модельна навчальна програма «Формування елементарних математичних уявлень» для дітей із порушенням інтелектуального розвитку помірною та тяжкою ступенів 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти (авт. Гладченко І. В., Дмитрієва Л. В., Піддубцева С. Д., Тороп К.С.).
2	Модельна навчальна програма «Предметно-практичне навчання» для дітей із порушенням інтелектуального розвитку помірною та тяжкою ступенів 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти (авт. Чеботарьова О. В., Обозна Є. О., Надєєва Н. Г., Тороп К.С.).
3	Модельна навчальна програма «Формування навичок читання та письма» для дітей із порушенням інтелектуального розвитку помірною та тяжкою ступенів 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти (авт. Блеч Г. О.).
4	Модельна навчальна програма «Формування навичок читання та письма» для дітей із порушенням інтелектуального розвитку помірною та тяжкою ступенів 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти (авт. Пілатова І. В., Стасюк О. В., Музичук А. В.).
5	Модельна навчальна програма «Розвиток художньо-естетичних навичок» для дітей із порушенням інтелектуального розвитку помірною та тяжкою ступенів 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти (авт. Музичук А. В., Пілатова І. В., Стасюк О. В., Сухіна І. В.).
6	Модельна навчальна програма «Соціально-побутове орієнтування» для дітей із порушенням інтелектуального розвитку помірною та тяжкою ступенів 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти (авт. Чеботарьова О. В., Анохіна О. А., Ляшенко В. В., Тороп К. С.).
7	Модельна навчальна програма «Адаптивна фізична культура» для дітей із порушенням інтелектуального розвитку помірною та тяжкою ступенів 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти (авт. Бобренко І.В.).
8	Модельна навчальна програма «Я досліджую світ» для дітей із порушенням інтелектуального розвитку помірною та тяжкою ступенів 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти (авт. Трикоз С. В., Тороп К. С., Обозна Є. О., Надєєва Н. Г.)

Для осіб із порушеннями інтелектуального розвитку помірною та тяжкою ступенів для 5-10 класів

Математика	Навчальна програма «Елементарні математичні уявлення» для дітей 5-10 класів з інтелектуальними порушеннями помірною та тяжкою ступенів (Литвин І.М., Хронік Т.Є., Шестопап В.М., Мінняло Т.С.), 2020 р.
Українська мова	Навчальна програма «Читання та письмо» для 5-10 класів для дітей з інтелектуальними порушеннями помірною та тяжкою ступенів (автори: Литвин І.М., Хронік Т.Є., Шестопап В.М., Абрамович О.М.), 2020
Українська література	Навчальна програма «Читання та письмо» для 5-10 класів для дітей з інтелектуальними порушеннями помірною та тяжкою ступенів

	ступенів (автори: Литвин І.М., Хронік Т.Є., Шестопап В.М., Абрамович О.М.), 2020
Природознавство	Навчальна програма «Природознавство» для 5-10 класів для дітей з інтелектуальними порушеннями помірного та важкого ступенів (автори: Литвин І.М., Хронік Т.Є., Томіленко О.В.), 2020
Мистецтво	Навчальна програма «Мистецтво» для 5-10 класів для дітей з інтелектуальними порушеннями помірного та важкого ступенів (Литвин І.М., Хронік Т.Є., Шестопап В.М., Сікачина Л.М.), 2020
Фізична культура	Навчальна програма «Адаптивна фізична культура» для 5-10 класів для дітей з інтелектуальними порушеннями помірного та важкого ступенів (Литвин І.М., Хронік Т.Є., Шестопап В.М., Біла О.М.), 2020
Соціально-побутове орієнтування	Навчальна програма «Соціально-побутове орієнтування» для 5-10 класів для дітей з інтелектуальними порушеннями помірного та важкого ступенів (автори: Литвин І.М., Хронік Т.Є., Шестопап В.М., Науменко О.В.), 2020
Інформатика	Навчальна програма «Основи інформатики» для 5-10 класів для дітей з інтелектуальними порушеннями помірного та важкого ступенів (автори: Литвин І.М., Хронік Т.Є., Томіленко О.В.), 2020

8. Перелік підручників, рекомендованих МОН України

Математика	Гладченко І. В., Королько Н. І.	1	Либідь	2019
Я досліджую світ. Підручник у 2-х частинах	Трикоз С. В., Блеч Г. О.	1	Либідь	2020
Математика	Королько Н. І.	2	Либідь	2019
Літературне читання	Кравець Н. П.	2	Либідь	2020
Українська мова	Висоцька А. М., Блеч Г. О.	2	Либідь	2020
Українська мова	Висоцька А.М.	3	Либідь	2020
Літературне читання	Вавіна Л. С.	3	Букрек	2020
Математика	Прохоренко Л. І., Фесенко В. Г. Соколова Г. Б.	3	Ранок	2021
Математика	Прохоренко Л. І., Фесенко В. Г. Соколова Г. Б.	4	Ранок	2021
Літературне читання	Кравець Н. П.	4	Либідь	2021
Українська література	Дмітрієва М. В.	6	Либідь	2019
Математика	Королько Н. І.	6	Либідь	2020
Українська мова	Гнатенко В. С.	6	Либідь	2020
Природознавство	Любарець О. В.	6	Букрек	2020
Українська література	Кравець Н. П.	7	Либідь	2019
Природознавство	Косенко Ю.М.	7	Букрек	2020

Українська література	Кравець Н. П., Дмітрієва М. В.	8	Либідь	2020
Географія	Одинченко Л.К.	8	Либідь	2020
Природознавство	Косенко Ю.М.	8	Букрек	2021
Фізика і хімія в побуті	Тороп К. С., Глухова С. В.	8	Букрек	2021
Українська література	Пономаренко Н. В., Тороп К. С.	9	Букрек	2020
Українська мова	Кравець Н. П.	10	Либідь	2019
Українська література	Дмітрієва М. В., Кравець Н. П.	10	Либідь	2019
Основи правознавства	Косенко Ю.М.	10	Букрек	2019
Додаткова література				
Практична математика .Робочий зошит у 2-х частинах	Гаценко С.П., Ліщук Н.І., Іванченко С.В.	1	"Пугач О.В."	2020
Прописи з української мови для 1 класу учнів з порушенням інтелектуального розвитку, зокрема для дітей з РАС		1	ТОВ "Навчально- реабілітаційний центр "Мозаїка"	2020
Прописи та завдання з математики для дітей з інтелектуальними порушеннями(в тому числі для дітей з розладами аутичного спектру)для 1 класу	О. Г. Лозова	1	ТОВ "Навчально- реабілітаційний центр "Мозаїка"	2021
Практична математика .Робочий зошит у 2-х частинах	Гаценко С.П., Ліщук Н.І., Іванченко С.В.	2	"Пугач О. В."	2020

8. Навчальні плани на 2024 - 2025 навчальний рік

1 класи - згідно з наказом МОН України від 19.09.2022 р. № 836.

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень	
		1а	1б
Інваріантний складник		1а	1б
Мовно-літературна	Інтегрований курс «Навчання грамоти»	7	7
Математична	Математика	4	4
Природнича	Я досліджую світ	3	3
Соціально і здоров'язбережувальна			
Громадянська та історична			
Технологічна	Трудове навчання	2	2
Інформатична		-	-
Мистецька	Музичне мистецтво	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1
Фізкультурна	Фізична культура	3	3
Усього:		21	21
Корекційно-розвиткова робота	Розвиток мовлення	4	4
	Ритміка	1	1
	Лікувальна фізкультура	1	1
	Соціально-побутове орієнтування	2	2
Варіативний складник			
Додаткові години на навчальний предмет "Музичне мистецтво"		1	1
Додаткові години на навчальний предмет "Я досліджую світ"		1	1
Граничне допустиме навчальне навантаження на учня (без корекційно-розвиткових занять)		24	24
Сумарна кількість годин інваріантної і варіативної складових:		31	31

2 класи – згідно з наказом МОН України від 19.09.2022 р. № 836.

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень	
		2а	2б
Інваріантний складник		2а	2б
Мовно-літературна	Інтегрований курс «Українська мова та літературне читання»	7	7
Математична	Математика	4	4
Природнича	Я досліджую світ	4	4
Соціально і здоров'язбережувальна			
Громадянська та історична			
Технологічна	Трудове навчання	2	2
Інформатична		-	-
Мистецька	Музичне мистецтво	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1
Фізкультурна	Фізична культура	3	3
Усього:		22	22
Корекційно-розвиткова робота	Розвиток мовлення	4	4
	Ритміка	1	1
	Лікувальна фізкультура	1	1
	Соціально-побутове орієнтування	2	2
Варіативний складник			
Додаткові години на навчальний предмет "Музичне мистецтво"		1	1
Додаткові години на навчальний предмет "Я досліджую світ"		1	1
Граничне допустиме навчальне навантаження на учня (без корекційно-розвиткових занять)		24	24
Сумарна кількість годин інваріантної і варіативної складових:		32	32

3 класи – згідно з наказом МОН України від 19.09.2022 р. № 836.

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень	
		3а	3б
Інваріантний складник			
Мовно-літературна	Українська мова	4	4
	Літературне читання	3	3
Математична	Математика	4	4
Природнича	Я досліджую світ	4	4
Соціально і здоров'язбережувальна			
Громадянська та історична			
Технологічна	Трудове навчання	2	2
Інформатична		-	-
Мистецька	Музичне мистецтво	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1
Фізкультурна	Фізична культура	3	3
Усього:		22	22
Корекційно-розвиткова робота	Розвиток мовлення	4	4
	Ритміка	1	1
	Лікувальна фізкультура	1	1
	Соціально-побутове орієнтування	2	2
Варіативний складник			
Додаткові години на навчальний предмет "Музичне мистецтво"		1	1
Додаткові години на навчальний предмет "Ритміка"		1	1
Додаткові години на навчальний предмет "Я досліджую світ"		1	1
Граничне допустиме навчальне навантаження на учня (без корекційно-розвиткових занять)		24	24
Сумарна кількість годин інваріантної і варіативної складових:		33	33

4 класи – згідно з наказом МОН України від 19.09.2022 р. № 836.

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень	
		4а	4б
Інваріантний складник		4а	4б
Мовно-літературна	Українська мова	4	4
	Літературне читання	3	3
Математична	Математика	4	4
Природнича	Я досліджую світ	4	4
Соціально і здоров'язбережувальна			
Громадянська та історична			
Технологічна	Трудове навчання	2	2
Інформатична		-	-
Мистецька	Музичне мистецтво	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1
Фізкультурна	Фізична культура	3	3
Усього:		22	22
Корекційно-розвиткова робота	Розвиток мовлення	4	4
	Ритміка	1	1
	Лікувальна фізкультура	1	1
	Соціально-побутове орієнтування	2	2
Варіативний складник			
Додаткові години на навчальний предмет "Музичне мистецтво"		1	1
Додаткові години на навчальний предмет "Ритміка"		1	1
Додаткові години на навчальний предмет "Я досліджую світ"		1	1
Граничне допустиме навчальне навантаження на учня (без корекційно-розвиткових занять)		24	24
Сумарна кількість годин інваріантної і варіативної складових:		33	33

5 класи – згідно з наказом МОН України від 07.12.2021 № 1317 (додаток 14)

Освітні галузі	Перелік предметів та галузевих інтегрованих курсів	Кількість годин на тиждень	
		5а	5б
Інваріантний складник		5а	5б
Мовно-літературна	Українська мова	3	3
	Українська література	2	2
Математична	Математика	5	5
Природнича	Інтегрований курс "Пізнаємо природу"	2	2
Соціально і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс "Здоров`я, безпека та добробут"	1	1
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	1	1
Технологічна	Технології (трудове навчання)	6	6
Мистецька	Інтегрований курс "Мистецтво":		
	Музичне мистецтво	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1
Інформатична	Інформатика	2	2
Фізкультурна	Фізична культура	3	3
Усього:		27	27
Варіативний складник			
Корекційно-розвиткова робота	Розвиток мовлення	1	1
	Ритміка	2	2
	Соціально-побутове орієнтування	2	2
Додаткові години на інтегрований курс "Здоров`я, безпека та добробут"		1	1
Загальна кількість навчальних годин (без урахування поділу на групи та корекційно-розвиткової роботи)		28	28
Сумарна кількість годин інваріантної і варіативної складових		33	33

6 класи - згідно з наказом МОН України від 07.12.2021 № 1317 (додаток 14)

Освітні галузі	Перелік предметів та галузевих інтегрованих курсів	Кількість годин на тиждень	
		6а	6б
Інваріантний складник			
Мовно-літературна	Українська мова	3	3
	Українська література	2	2
Математична	Математика	4	4
Природнича	Інтегрований курс "Пізнаємо природу"	2	2
Соціально і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс "Здоров`я, безпека та добробут"	1	1
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	1	1
Технологічна	Технології (трудове навчання)	10	10
Мистецька	Інтегрований курс "Мистецтво":		
	Музичне мистецтво	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1
Інформатична	Інформатика	2	2
Фізкультурна	Фізична культура	3	3
Усього:		30	30
Варіативний складник			
Корекційно-розвиткова робота	Розвиток мовлення	1	1
	Ритміка	2	2
	Соціально-побутове орієнтування	2	2
Додаткові години на інтегрований курс "Здоров`я, безпека та добробут"		1	1
Загальна кількість навчальних годин (без урахування поділу на групи та корекційно-розвиткової роботи)		31	31
Сумарна кількість годин інваріантної і варіативної складових		36	36

7 класи - згідно з наказом МОН України від 07.12.2021 № 1317 (додаток 14)

Освітні галузі	Перелік предметів та галузевих інтегрованих курсів	Кількість годин на тиждень	
		7а	7б
Інваріантний складник		7а	7б
Мовно-літературна	Українська мова	3	3
	Українська література	2	2
Математична	Математика	4	4
Природнича	Географія	1	1
	Фізика і хімія у побуті	1	1
Соціально і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс "Здоров'я, безпека та добробут"	0,5	0,5
Громадянська та історична	Історія України	2	2
Технологічна	Технології (трудове навчання)	11	11
Мистецька	Інтегрований курс "Мистецтво":		
	Музичне мистецтво	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1
Інформатична	Інформатика	2	2
Фізкультурна	Фізична культура	3	3
Усього:		31,5	31,5
Варіативний складник			
Корекційно-розвиткова робота	Розвиток мовлення	1	1
	Ритміка	2	2
	Соціально-побутове орієнтування	2	2
Додаткові години на інтегрований курс "Здоров'я, безпека та добробут"		1,5	1,5
Загальна кількість навчальних годин (без урахування поділу на групи та корекційно-розвиткової роботи)		31,5	31,5
Сумарна кількість годин інваріантної і варіативної складових		38	38

**Навчальний план для учнів 1-4 класів
із порушеннями інтелектуального розвитку легкого ступеня
згідно з наказом МОН України від 19.09.2022 р. № 836**

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах			
		1	2	3	4
Інваріантний складник		1	2	3	4
Мовно-літературна	Інтегрований курс «Навчання грамоти»	7	-	-	-
	Українська мова та літературне читання	-	7	7	7
Математична	Математика	4	4	4	4
Природнича Соціальна і здоров'язбережувальна Громадянська та історична	Я досліджую світ	3	4	4	4
Технологічна Інформатична	Трудове навчання	2	2	2	2
Мистецька	Музичне мистецтво	1	1	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1	1	1
Фізкультурна*	Фізична культура	3	3	3	3
Усього:		21	22	22	22
Корекційно-розвиткова робота*	Розвиток мовлення	4	4	4	4
	Лікувальна фізкультура	1	1	1	1
	Ритміка	1	1	1	1
	Соціально-побутове орієнтування	2	2	2	2
Варіативний складник					
Додаткові години на навчальний предмет «Музичне мистецтво»		1	1	1	1
Додаткові години на навчальний предмет «Ритміка»		-	-	1	1
Додаткові години на навчальний предмет «Я досліджую світ»		1	1	1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження (без корекційно-розвиткових занять)		24	24	24	24
Сумарна кількість годин інваріантної і варіативної складових		31	32	33	33

* Години, передбачені для фізичної культури та корекційно-розвиткової роботи, не враховуються під час визначення гранично допустимого навантаження учнів.

**Навчальний план для учнів 5-7 класів
із порушеннями інтелектуального розвитку легкого ступеня
згідно з наказом МОН України від 07.12.2021 № 1317 (додаток 14)**

Освітні галузі	Перелік предметів та галузевих інтегрованих курсів	Кількість годин на тиждень		
		5	6	7
Інваріантний складник		5	6	7
Мовно-літературна	Українська мова	3	3	3
	Українська література	2	2	2
Математична	Математика	5	4	4
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2	2	-
	Географія	-	-	1
	Фізика і хімія в побуті	-	-	1
Соціально і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1	0,5
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	1	1	-
	Історія України	-	-	2
Інформатична	Інформатика	2	2	2
Технологічна	Технології (трудове навчання)	6	10	11
Мистецька	Музичне мистецтво	1	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1	1
Фізкультурна	Фізична культура	3	3	3
Разом:		27	30	31,5
Варіативний складник				
Корекційно-розвиткова робота	Соціально-побутове орієнтування	2	2	2
	Розвиток мовлення	1	1	1
	ЛФК (Ритміка)	2	2	2
Разом:		5	5	5
Додаткові години на інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»		1	1	1,5
Загальна кількість навчальних годин (без урахування поділу на групи та корекційно-розвиткової роботи)		28	31	33
Сумарна кількість годин інваріантної і варіативної складових		33	36	38

**Навчальний план для учнів 8-10 класів
із порушеннями інтелектуального розвитку легкого ступеня
згідно з наказом МОН України від 12.06.2018 № 627 (додаток 18)**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
		8	9	10
Інваріантний складник		8	9	10
Мови і літератури	Українська мова	3	2	2
	Українська література	2	2	2
Суспільствознавство	Історія України	2	2	-
	Я у Світі	-	-	-
	Основи правознавства	-	-	1
Математика	Математика	4	4	4
Природознавство	Природознавство	2	2	-
	Географія	2	2	-
	Фізика і хімія в побуті	2	2	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	-	-
	Образотворче мистецтво	1	-	-
Технології	Трудове навчання	8	11	18
	Інформатика	1	1	1
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	-
	Фізична культура	2	2	2
Усього:		31	31	31
Варіативний складник				
Корекційно-розвиткові заняття	Соціально-побутове орієнтування	2	2	2
	Розвиток мовлення	1	1	1
	Лікувальна фізкультура (ритміка)	2	2	2
Додаткові години на навчальні предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		1	1	1
Гранично допустиме навантаження		32	32	32
Сумарна кількість годин інваріантної і варіативної складових		37	37	37

**Навчальний план для учнів 1-4 класів
з аутичними порушеннями тяжкого ступеня; інтелектуальними
порушеннями помірного та тяжкого ступенів
згідно з наказом МОН України від 26.07.2018 № 814 (додаток 16)**

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах			
		1	2	3	4
Мовно-літературна	Формування навичок читання та письма	4	4	4	4
Математична	Формування елементарних математичних уявлень	2	2	2	2
Природнича Соціальна і здоров'язбережувальна Громадянська та історична	Я досліджую світ Соціально-побутове орієнтування	5	5	5	5
Технологічна Інформатична	Предметно-практичне навчання	2	2	2	2
Мистецька	Розвиток художньо-естетичних навичок	2	2	2	2
Фізкультурна	Адаптивна фізична культура	3	3	3	3
Усього:		18	18	18	18
Корекційно-розвиткова робота	Психомоторний та сенсорний розвиток	3	3	3	3
	Логопедичні заняття	2	2	2	2
	Ритміка	1	1	1	1
	Альтернативна комунікація	2	2	2	2
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		5	6	7	7
Гранично допустиме навчальне навантаження		20	21	22	22

**Навчальний план для учнів 5-7 класів
з інтелектуальними порушеннями помірного ступеня
згідно з наказом МОН України від 07.12.2021 № 1317 (додаток 16)**

Освітні галузі	Перелік предметів та галузевих інтегрованих курсів	Кількість годин на тиждень		
		5	6	7
Мовно-літературна	Українська мова та літературне читання	3	3	3
Математична	Математика	2	2	2
Природнича Громадянська та історична	Інтегрований курс «Пізнаємо світ»	2	2	2
Соціально і здоров'язберезувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	5	5	5
Інформатична	Основи інформатики	1	1	1
Технологічна	Предметно-практичне навчання	5	5	5
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	2	2	2
Фізична культура*	Фізична культура	3	3	3
Разом:		23	23	23
Корекційно-розвиткова робота	Психомоторний та сенсорний розвиток	2	2	2
	Альтернативна комунікація	1	1	1
	Ритміка	1	1	1
	Логопедичні заняття	1	1	1
Разом:		5	5	5
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		5	8	10
Загальна кількість навчальних годин (без урахування поділу на групи та корекційно-розвиткової роботи)		28	31	33
Гранично допустиме навчальне навантаження		25	28	30

* Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів.

**Навчальний план для учнів 5-10 класів
з аутичними порушеннями тяжкого ступеня; інтелектуальними
порушеннями помірною та тяжкою ступенів
згідно з наказом МОН України від 12.06.2018 № 627
(зі змінами згідно з наказом МОН України від 10.06.2019 № 808)
(додаток 19.1)**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах					
		5*	6*	7*	8	9	10
Мови і літератури	Читання та письмо	3	3	3	3	3	3
Суспільствознавство	Я у Світі	1	1	1	1	1	1
	Соціально-побутове орієнтування	5	5	5	5	5	5
Математика	Елементарні математичні уявлення	2	2	2	2	2	2
Природознавство	Природознавство	1	1	1	1	1	1
Мистецтво	Мистецтво	2	2	2	2	2	2
Технології	Предметно-практичне навчання	5	5	5	5	5	10
	Основи інформатики	1	1	1	1	1	1
Здоров'я і фізична культура	Адаптивна фізична культура	2	2	2	2	2	2
Разом:		22	22	22	22	22	27
Корекційно-розвиткові заняття	Психомоторний та сенсорний розвиток	2	2	2	2	2	2
	Альтернативна комунікація	1	1	1	1	1	1
	Ритміка	1	1	1	1	1	1
	Логопедичні заняття	1	1	1	1	1	1
Додаткові години на навчальні предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		3	6	8	10	10	5
Гранично допустиме навантаження		25	28	30	32	32	32

*Дійсно для здобувачів освіти з інтелектуальними порушеннями тяжкого ступеня відповідно до їхніх освітніх потреб та можливостей.